

Militaire Spectator.

Vrijdag, den 17^{den} Augustus

De *Militaire Spectator* verschijnt op onbepaalde tijden. Men abonneert zich voor 10 nummers, bij alle Postdirecteuren en Boekhandelaren, door het geheele Koninkrijk à f 2,25, franco per post. De Jaargang zal de 40 nummers niet te boven gaan. Alle inzendingen geschieden, franco, aan de Uitgevers BROESE & Comp. te Breda, met het opschrift: *Voor den Militairen Spectator*.

W E N K E N.

Spectator had zich voorgenomen, om de zoo juiste opmerkingen der *Arnhemse Courant* van den 14^{en} Julij ll. (vid. n°. 15, het artikel *Hollandsche Volksgeest*) te beantwoorden; deze toch voorwaar verdienen een afzonderlijk betoog; hoewel de hoofdredenen van het stilzwijgen der faam over de moedige daden onzer landgenooten, in het krijgsroemrijke tijdvak van 1801 tot 1814, in het opgenoemd artikel van *S.* reeds genoegzaam zijn voorgedragen.

De krijgskundige talenten van vele onzer officieren, hadden zich in de groote krijgskundige school voordeelig ontwikkeld; daarvan dragen de roemrijkste wapenfeiten door onze landgenooten, onder vreemde vanen verrigt, het beste getuigenis. Ook werden deze talenten, door de fransche veld-oversten, naar waarde geschat; dewijl velen, bij de zamenstelling hunner staven, voor die posten, die het meest kundigheden en geest van orde vereischten, verreweg de voorkeur aan Hollandsche officieren, boven die van hunne eigene natie, gaven. Het zou *Spectator* weinig moeite kosten, om een aantal voorbeelden hiervan aan te halen - ware hij niet bevreemd de zedigheid van velen onzer verdienstelijkste hoofd-officieren te kwetsen, die zich thans in hogere betrekkingen aan het hoofd der korpsen zoo voordeelig hebben laten kennen; als ook om hen niet persoonlijk in de verwijtingen te doen deelen, welke men hun in de behandeling van het onderhavige onderwerp, zou kunnen en moeten doen.

Na het herstel van den algemeenen vrede, zag men vele dezer officieren, met krijgskennis begaafd en rijk in ondervinding, in de gelederen van ons nieuw gevormd leger terugtreden, en met grond had men kunnen verwachten, - daar velen in de gelegenheid waren

geweest, den gevoerden oorlog van uit een hoog standpunt te overzien - dat zij zich de taak zouden opgelegd hebben, om den Hollandschen krijgsroem, voor hunne landgenooten en voor den vreemdeling te staven en voor de jongere officieren bronnen daar te stellen, waaruit zij en leering en achting voor eenen stand zouden kunnen putten, die zich tot de eerste in de maatschappelijke orde van zaken had opgevoerd.

De weinige bekendheid onzer taal en het daardoor geringe debiet, was eene eerste oorzaak, doch geen onoverkomelijke hinderpaal; daar deze, door ondersteuning en aanmoediging van het gouvernement, grootendeels konde worden uit den weg geruimd. Werden niet alle takken van welvaart, door datzelfde gouvernement ruim aangemoedigd, en waarom kon dan ook de stand, die eenmaal geroepen kon worden om dien welvaart te moeten beschermen en te behouden, ook niet in dezen - waar het er op aan kwam om het intellectueel en het moreel van den jeugdigen krijgsman te vormen - door het gouvernement worden aangemoedigd? Een langdurige vrede bragt echter bij ons weinig of niets van dien aard voort; terwijl in Frankrijk, Engeland, Pruisen, Oostenrijk en zelfs in de kleinere staten van Duitschland, het eene militaire werk het andere als verdrong, en allen om strijd wedijverden, den roem hunner wapenen en militaire kennis, in den uitgestrekten zin des woords genomen, te verbreiden. In al deze landen vermenigvuldigden zich de militaire tijdschriften, zoo bijzonder geschikt voor eene afwisselende onderhoudende lectuur en aangename leering, in de oogenblikken aan geestuitspanning gewijd.

De, in den oorlog beroemd en grijs geworden opper-officieren, in die landen, benuttigden de dagen van rust, en wijdden die aan den roem hunner landzaten en tot leering hunner tijdgenooten en nakomelingen. Hun-

roem onder de wapenen behaald, werd daarenboven, door het kenbaar worden hunner wetenschappelijke kennis, niet weinig verhoogd.

Het gevolg dezer geschriften was dan ook, dat zelfs de legertjes der kleine Duitsche staten bekend werden; dat hunne verrigtingen werden aangehaald, tot voorbeeld genomen, en daardoor min of meer in algemeene achtiging buitenlands deelden. Zelden echter trof men in die geschriften iets over ons leger, dat toch op verre na niet als het geringste in Europa konde beschouwd worden; alleen omtrent onze artillerie zag men van tijd tot tijd in de vreemde militaire tijdschriften eenig gewag gemaakt, en dan nog alleen, wanneer deze, in personeel of materieel, eene opmerkelijke verandering of wijziging had ondergaan. Van daar een soort van geringschatting onzer strijdkrachten, welke niet alleen nadeelig buitenlands werkte, maar een niet minder nadeeligen invloed op het moreel van ons leger zelve uitoefende.

In eene behagelijke rust, aan de zoo lang ontbeerde gemakken des levens eenmaal wedergegeven, vergaten velen der bedoelde personen, zoowel hunne vorige krijgstogten als de nakomelingschap, die op het verhaal hunner krijgsverrigting wachtende zoude zijn. Het voorgeven, alsof de koning de militaire auteurs niet gunstig was, bragt tevens veel toe, om deze rust te verlengen, en eenmaal hieraan gewoon zijnde, werden nog velen, door valsche schaamte of andere beweegredenen, terug gehouden, om den eersten stap te doen. Het was genoeg, dat dit laatste denkbeeld algemeen ingang vond, om het even of het al dan niet gegrond ware. Eenige jeugdige militaire schrijvers, die eindelijk, in bijzondere vakken, het stilzwijgen afbraken, werden, als ware het, door de oudere met eene soort van minachting aangezien, en vonden, noch in dezen noch in het gouvernement, eenige aanmoediging - ja, eerder tegenwerking! Wanneer eene pen zich oefende vreesde men voor te *veel geoefendheid*, en zelden ontsnapte deze aan het verwijt van *pedant* te zijn.

Onderscheidene proeven om eenen tolk, in den vorm van een militair tijdschrift, voor het Nederlandsche leger daar te stellen, moesten, bij gebrek aan medewerking of aanmoediging, ophouden, of werden reeds in de geboorte gestuit; zoo zelfs, dat in het tijdstip toen aller oogen op het leger gevestigd waren, *Spectator* bij zijne daarstelling, al zijne standvastige volharding noodig heeft gehad, zich aanmerkelijke opofferingen, aan tijd en geld, heeft moeten getroosten en nog met welgevallen getroost, om zich staande te houden, zijne onderneming

voort te zetten en zoo mogelijk uit te breiden. Men zoude gezegd hebben, dat eene aankondiging in deze tijdstippen genoegzaam moest geweest zijn, om aller handen in een te doen slaan, tot opbouw van iets, dat, was het vroeger noodzakelijk, thans onmisbaar is! De gelegenheid daargesteld zijnde, zoude men hebben kunnen vermoeden, dat, in navolging van andere landen, onze met zooveel ondervinding begaafde hoofdofficieren, als om strijd hunne bijdragen zoude hebben ingezonden; - dat het gouvernement zich zoude beijverd hebben, deszelfs bescherming en medewerking te geven. Doch neen, slechts weinige onzer verdienstelijke hoofd-officieren, hebben doen merken, dat zij het bestaan van een Nederlandsch militair tijdschrift kenden, en slechts aan een dezer zijn wij het belangrijk verhaal van een onzer roemrijke militaire wapenfeiten verschuldigd.

In Frankrijk en in andere rijken bestaan half officiële militaire tijdschriften, waaraan al de voornaamste besluiten, veranderingen of wijzigingen worden gezonden, zoodat dezelve tevens *nuttig* en *noodzakelijk* voor elk officier worden. Het was *Spectator* bekend, dat er van eene andere zijde, en reeds veel vroeger, pogingen zijn aangewend geworden, om deze vergunning insgelijks van ons gouvernement te verkrijgen, welke pogingen met stilzwijgen zijn beantwoord geworden. *Spectator* had dien ten gevolge gedacht, de grenzen vanden eerbied te overschrijden, met deze vruchteloze aangewende pogingen nogmaals voor zich te beproeven.

Van jongere officieren en schrijvers aangemoedigd en ondersteund, door *vreemde* bijdragen geholpen, is *Spectator* echter op den weg, om op het bij ons geheel onbetreden pad, zich eene baan te openen, om, zoo doende, door den tijd, datgene aan te vullen, wat de schrijver van het bedoelde artikel in de *Arnhemse Courant*, zoo juist *een groot gebrek* noemt.

De oorzaak der groote gaping in onze krijgsgeschiedenis, moet echter niet bij het leger en bij het gouvernement alleen gezocht worden. Ook de geheele natie deelt in de schuld; want, welke van de tolken der publieke meening - welke stem in onze hooge landsvergadering deed zich, vóór de noodlottige gebeurtenissen, waaronder het vaderland nog zucht, hooren, ten voordeele van het leger of der zeemagt? Werden deze slechts van ter zijde aangevoerd, dan was het alleen om bezuinigingen daar te stellen. En het zijn juist sommige dezer misplaatste bezuinigingen, die vroeger hebben medegewerkt, om het moreel van den soldaat te doen zinken!

Nu, dat bijna alles den soldaten rok draagt of in den wapenhandel geöfend wordt, leest en hoort men over het leger en de zeemagt spreken. Voor hem echter, die slechts een weinig met den Hollandschen geest bekend is, is het tevens duidelijk, dat deze buitengewone opgewondenheid eene des te grootere verslappung voor het vervolg doet vermoeden!

Nu zich volksvertegenwoordigers onder de vaandels, tot handhaving onzer regten en dierbare belangen, aan onze grenzen bevinden, die reeds roemvol met het zwaard in de vuist voor die regten, voor die belangen gestreden hebben, zoude men ook hebben kunnen vermoeden, dat het leger voortaan tolken in 's lands vergadering zouden hebben. Doch welke gunsten staan het leger van dien kant te wachten, wanneer deze reeds, nog te midden der gebeurtenissen, eerder ten nadeele dan ten voordeele van dat leger gesproken hebben, en de stem der berisping zich over hooge bezoldigingen heeft laten hooren. En daar *Spectator* eenmaal deze snaar aangeroord heeft, wil hij slechts met een paar woorden derzelver geluid aanhouden.

Ware het dan niet doeltreffender geweest, dat bedoelde heeren, over bezuinigingen sprekende, het eerst met de hooge bezoldigingen en pensioenen van burgerlijke ambtenaren waren begonnen? Waarvan sommige in geene de minste evenredigheid staan met die van generaals en andere officieren, die meestentijds hunne rangen, na dertig of veertig moeilijke dienstjaren, en veeltijds met opoffering van gezondheid, verkrijgen; terwijl gene door een paar uren werkens op het bureau, en na weinige jaren datgene verkrijgen, wat door die heeren *hooge bezoldigingen* en *misbruiken* worden genoemd, en wel op eene wijze, waarbij een kwalijk onderdrukt *depit* genoegzaam doorstraalde. Was het zelfs niet zeer onstaatkundig, in deze oogenblikken, aan verdienstelijke bevelhebbers te doen gevoelen wat hen te wachten staat, wanneer zij hun leven gewaagd, wanneer zij voor vaderland en koning kreupel of verlamd geschoten, den degen aan den wand moeten hangen?! Al was het nu ook waarheid, dat de tot sommige einden toegekende gelden, niet tot derzelver bestemming aangewend, maar *opgelegd* worden, dan wordt voorwaar deze voorzorg voor de toekomst, door bedoelde opmerkingen, volkomen geregtvaardigd!!

Hierbij geloofst *Spectator*, ter loops, doch voldoende genoeg, de aanmerkingen der *Arnhemsche Courant* beantwoord te hebben; terwijl hij van ter zijde heeft willen

doen gevoelen, hoe noodzakelijk het was, hoe noodzakelijk het *worden zal*, dat Neêrlands gewapende magt eenen tolk bezitte, die voor derzelver ware belangen waakzaam is en blijft.

KORTE DIENSTTIJD.

Het is niet te ontkennen, dat te midden van veel goeds in het tegenwoordige tijdvak, ook veel verschijnt, waarover het onpartijdig oordeel een ander gevoelen moet uitspreken. Het eene is welligt een onvermijdelijk gevolg van het andere; doch hoe dit zij, het bestaat, en waar men het eerste toejuicht, mag men het tweede afkeuren. Ja, deze afkeuring is zelfs in zeker opzigt, pligt, in zooverre zij middel tot bestrijding en daardoor vermindering van misbruiken is.

Onder de bijzondere verschijnselen van dezen tijd verdienen vooral de menigte jonge lieden, die tot den rang van officier bevorderd werden, de opmerking van het militair publiek. Velen hunner zouden, zonder de Belgische onlusten, nooit gedacht hebben, het soldatenkleed aan te trekken, veel minder immer aanspraak gemaakt hebben op den rang van officier. Wanneer men vergelijkt, hetgeen in tijd van vrede geëischt werd, om bij Infanterie en Kavallerie tot 2den luitenant bevorderd te worden, bij hetgeen *thans* blijkt noodig te zijn tot het verkrijgen van denzelfden graad, dan valt het verschil al dadelijk in het oog. Onderscheidene aanmerkingen komen hier den opmerkzamen voor den geest. Niet alle zijn even bevredigend voor het gevoel van den waarnemer, noch aanmoedigend ter najaging van grondige kundigheden. Het kan niet missen, of het uit het oog verliezen van deze aangelegenheid moet ten nadeele van 's Rijks dienst uitloopen.

Menigeen, als vrijwilliger te veld getrokken, vond na weinige weken, het geweer te zwaar, en zijn patriotismus veel beter berekend tot het dragen van de epauletten dan van den rand-sel. — Tot bevordering der wenschen van zoodanigen was spoedig de gelegenheid daar; te meer daar het uitdeelen van zoogenaamde *honoraire* rangen, zonder bezwaar voor 's rijks schatkist, aan deze buitengewone promotiën nog daarenboven den schijn van bezuiniging in 's lands penningen gaf. Deze verleidelijke maatregel, ofschoon met het beste doel vastgesteld, kon niet anders dan veel verkeers in de toepassing opleveren. Al ware het alleen dit nadeel, dat menig goed onderofficier, langs dien weg, door jongere knapen werd over het hoofd gesprongen, dan zoude dit genoegzaam wezen om over denzelfden min gunstig te denken. En dat dit werkelijk plaats had, kan, onder anderen, daaruit blijken, dat er bij één regiment vijf jonge lieden tot officieren aangesteld zijn, die te zamen 6 jaren en 9 maanden dienst telden.

Er zouden intusschen in deze bevorderingen minder nadeelen gelegen zijn, indien de bevorderden over het geheel doordrongen waren van het gewigt der hun geschonkene waardigheid, en de noodzakelijkheid gevoelden, om, door verdubbelde inspanning, te

vergoeden, wat zij in ervaring achterstaan; indien zij slechts ten halve beseften, dat hun eene gunst bewezen werd. Dan juist dáár is het voorname struikelblok. Eene spoedige bevordering leidt bij de meesten, eer tot een te hoog gespannen gevoel van eigenwaarde, dan tot de erkenning van zwakheid; en menig een schrijft aan zijne verdiensten toe, hetgeen hij eeniglijk aan den naam zijns geslachts of de voorspraak van eenen bloedverwant te danken heeft. Vele derzelve verschijnen niet dan traag op de exercitiën, beschouwen met kleinachting onderscheidene militaire verrigtingen, die werkelijk van belang zijn, en besteden den vrijen tijd, die in de kantonementen niet gering is, in eene voor de dienst geheel verlorene ledigheid, om hier geen ander woord te bezigen.

Er is in deze schets niets overdrevens. Het welzijn van de dienst eischt, dat de aandacht daarop gevestigd worde. Behalve dat de dienstijver van goede onderofficieren daardoor ontmoedigd wordt, is er van zulke aanvoerders, in tijden van gevaar, niet veel te verwachten. Men denke zich de zoodanigen eens gedetacheerd, ten deele aan hunne eigene ervaring overgelaten en in moeilijke omstandigheden tegen over den vijand. Zal de soldaat, de ruiter het vertrouwen in zulk een' chef kunnen hebben, hetgeen onontbeerlijk is tot goede uitvoering der vereischte bewegingen? Zal op die wijze de morele kracht bevestigd worden, waarin de hoofdwerking des geheels bestaat? Wij schroomen niet deze vragen ontkennend te beantwoorden, even als wij het ons ten pligt rekenen, de aandacht des gouvernementes op dit waarlijk belangrijk punt te vestigen.

Er is in deze zaak wel eenige moeilijkheid gelegen; maar zij staat daarin met de bestrijding van alle dwalingen gelijk. Misschien ware het een geschikt middel, om, bij elke brigade of regiment, eene commissie van onderzoek te vestigen, gepresideerd door den Generaal of Kolonel, welke commissie met de voordragten ter bevordering zoude belast wezen, en stipt acht zoude moeten geven op dien voortdurenden dienstijver vooral der jonge officieren. Door de instelling van eene zoodanige commissie zouden vele lastige eischen worden afgesneden, waarmede nu velen niet aflaten het gouvernement te vermoeijen. Welken weg men intusschen ter verbetering in deze kan inslaan, zullen wij niet aanwijzen; indien men met ons het bestaande kwaad gevoelt, zal men niet achterlijk blijven in het aanwenden der geschiktste middelen tot herstel.

OVER DE

ESKADRONS ORGANISATIE.

Hoewel men thans nog tegen deze organisatie schijnt te zijn, is het te hopen, dat men vroeg of laat hiervan terugkome, daar dezelve verreweg de voorkéur verdient boven de thans plaats hebbende. In de volgende werken is zulks duidelijk aangetoond: *Le Général PRÉVAL, défense de l'escadron compagnie*; *La Roche-Aymon, sur la Cavalerie*; *Jaquinot de Presle*; *Le Général Bismark*; enz. Is men nu niet te veel aan het oude gehecht,

dan zal men ten duidelijkste in deze werken zien, welke voordelen deze zamenstelling boven de thans bestaande organisatie heeft.

Evenmin als alle menschelijke instellingen is de eskadrons organisatie volmaakt. Er is dus wel wat op aan te merken; maar de vraag is ook niet, of dezelve volmaakt, maar wel of ze beter is dan de thans bestaande kompagnie organisatie, en dit kan men gerust met *ja* beantwoorden.

Bij alle natiën beroemd door hunne kavallerie-instellingen is dezelve aangenomen.

In Frankrijk, waar dezelve tegenstanders gevonden heeft, is er in 1829 eene kommissie benoemd, bestaande uit tien Kavallerie Generaals, om deze organisatie en de daartegen ingebrachte klagten, naauwkeurig te onderzoeken, en bij den uitslag is gebleken, dat negen Generaals voor derzelve behoud hebben gestemd, terwijl er slechts één tegen geweest is. Deze organisatie is niet alleen door Generaals, maar door onderscheidene Maarschalken goedgekeurd.

Als hoofdgebreken heeft men aangemerkt 1°. de minder aangename en weinige bezigheden van den Ritmeester der 2e klasse; en 2°. het moeilijke om eenen administrateur te hebben, als men met de helft van het eskadron gedetacheerd werd.

Beide gebreken liggen zoo zeer niet aan de wezenlijke eskadrons organisatie, maar wel aan de wijze, waarop ze toegepast wordt.

Dat de dienstverrigtingen van den 2en Ritmeester minder aangenaam zijn, is waar; maar moet men om zulke reden, eene betere instelling laten varen?

In Frankrijk, waar men een Instructeur en Chef heeft, die zelfs als toeziende voogd over den Kolonel geplaatst is, (namelijk voor de instructie) alwaar de eskadrons kommandant niets met de instructie noodig heeft en de eskadrons zeer zwak waren, is de bezigheid der Ritmeesters natuurlijk minder; maar indien de instructie (zoo wel de theorie als praktijk), gelijk zulks behoort te wezen voor onderofficieren en manschappen, eskadrons-gewijze plaats heeft, en de eskadrons eene behoorlijke sterkte hebben, dan zal er voor den Ritmeester der tweede klasse genoeg te doen zijn. Bij de manoeuvres en vooral in het veld is een Ritmeester in het opsluitend gelid noodzakelijk. Hoe dikwijls is er niet een der Ritmeesters absent, dan is dit kommando te groot voor een Luitenant.

Moet een half eskadron gedetacheerd worden, dan is ook al weder de Ritmeester der 2e klasse hoogstnoodzakelijk, wil men niet in de onaangenaamheid vervallen dat Officieren van gelijken rang elkander bevelen. En wat aangaat eenen administrateur voor een half gedetacheerd eskadron; hierin kan men voorzien door een graad daar te stellen tusschen den Fourier en Opperwachtmeester; welke, zoo het eskadron vereenigd is, met den Fourier onder den Opperwachtmeester werkzaam is, gedetacheerd wordt met den Ritmeester der 2e klasse, alsdan de dienst van Opperwachtmeester waarneemt en daarom een rang boven den Onderofficier moet hebben; tot erkenningsteeken geve men bijv. twee fourriers strepen of een fourriers en een wachtmeesters streep, en noeme hem Wachtmeester-fourrier.

Nimmer heerscht er onder twee kompagniën die vriendschap, eensgezindheid en kameraadschap, welke onder eene en dezelfde Kompagnie heerscht, smelt men nu deze twee kompagniën in een, dan zal bij het eskadron datzelfde bestaan, wat weleer bij ieders kompagnie bestond; en is dit niet, vooral in het veld, eene zaak van veel gewigt?

Is men gedetacheerd, dan kan, volgens de thans plaats hebbende organisatie, de eskadrons kommandant nimmer die magt uitoefenen, zoo als bij de eskadrons organisatie. Nu kan de 2e Ritmeester hem op velerlei wijzen hinderpalen in den weg leggen; is er eene voordeelige onderneming te doen, dan gebruikt de Ritmeester-kommandant zijne eigene, bij eene nadeelige die van de andere kompagnie. Zoo is het ook met belooningen en straffen gelegen, en daar kan eene zeer noodlottige tweespalt uit voortkomen, die weldra tot de onderofficieren en manschappen zal overslaan; — dit alles houdt op te bestaan, zoo het een geheel en de 1e Ritmeester wezenlijk kommandant is.

Bij de evolutiën en in het gevecht voert de 1e Ritmeester het eskadron aan, dan is het voor een oogenblik een geheel, terwijl zijn kommando als het ware ophoudt, zoodra men uiteen gaat, en de Ritmeester der 2e klasse staat met hem gelijk, *de eenheid van kommando*, houdt dan op te bestaan. Is het niet eene tegenstrijdigheid, dat hij die ze in het gevecht aanvoert, niets voor het inwendige of administratieve te bevelen heeft; alzo het belang van den soldaat niet kan behartigen, de manschappen nimmer zal leeren kennen, noch zij hem, waardoor het onderling vertrouwen niet bestaat noch bestaan kan, en de soldaat, in benarde omstandigheden, ook niet die gehechtheid en dat vertrouwen toonen zal, welke dan vooral zoo noodzakelijk is? Nimmer kan men met eenen troep groote dingen ondernemen, waar dit alles gemist wordt, en dit kan dikwijls het geval zijn, nu een eskadron uit twee deelen bestaat.

In tijd van oorlog zoude het dan te veel zijn, indien men in plaats van een kompagnies-kader bij het depôt een eskadrons-kader had? Hier is dus ook al weder een voordeel van de eskadrons organisatie; immers een depôt gelijkt meer naar een eskadron dan wel naar eene kompagnie.

Het moet gezegd worden: men is, zoowel in organisatie als in afrikting der kavallerie, bij ons verre ten achteren met de andere mogendheden. Het is te hopen, dat de tijd eens komen zal, dat ook onze kavallerie even als onze artillerie niet achteraan komt maar onze naburen ten voorbeeld moge strekke.

(Ingezonden Artikel.)

WIJZE OM TE DEFILEREN,

DEN REGTERVLEUGEL DOOR HET MIDDEN VÓÓR, EN WAARBIJ ZICH DE GEHEELE KOLONNE TE GELIJK IN BEWEGING ZET.

Men veronderstelt een bataillon, hetwelk zich met pelotons, den regtervleugel aan het hoofd, op sectiën-afstand in kolonne bevindt.

De Bataillons-Kommandant nu de opgenoemde manoeuvre willende doen uitvoeren, zal aan den kommandant des eersten pelotons gelasten, om hetzelfde te laten contra-marcheren; dit verrigt zijnde, twee jalonneurs stellen, elk twee passen zijwaarts van en met den rug naar de twee guides des eersten pelotons geplaatst, en hierop de volgende kommando's uitspreken:

- 1°. Om te defileren, regter vleugel door het midden vóór.
- 2°. Onevene sectiën *links*, evene sectiën *regts* uit de flank.
- 3°. Links en regts — om.
- 4°. Marsch. —
- 5°. Kolonne voorwaarts.
- 6°. Marsch.

Op het tweede kommando begeven zich de pelotons- en sectie-kommandanten vóór het midden hunner sectien en waarschuwen dezelve *nopens de te doene beweging*.

Op het derde kommando deboiteren de onevene sectien vóór de evene achterwaarts. Dit geregeld zijnde, begeven zich de sectie-kommandanten, langs het voorste gelid zich kruisende, op de lijn van en front naar de jalonneurs, zich naauwkeurig op elkander dekkende.

Op het vierde kommando begeven zich de tamboer en muzikanten gezwind voor het 1e peloton; de sectie-kommandanten der onevene sectien maken op de plaats *links* en die der evene *regtsom*, en de sectien marcheren uit en achter derzelve respectieve kommandanten heen; en wanneer het laatste rot voorbij is, kommanderen de sectie-kommandanten:

- 1°. *Eerste of tweede sectie*,
- 2°. *Halt*.
- 3°. *Front*.

De guides plaatsen zich met den arm tegen derzelve borst; de sectie-kommandanten treden twee passen terug en kommanderen 4°. *regts of links rigt u*.

- 5°. *Staat*, en gaan voor het midden hunner sectie.

Op het 5e kommando van den bataillons-chef kommanderen de kommandanten des eersten pelotons en der onevene sectien *guide regts*; die der evene sectien daarentegen *guide links*. Allen repeteren, met vaardigheid, het kommando *marsch* en de geheele kolonne stelt zich te gelijk in beweging.

Zoodra nu de sectien des tweeden pelotons tot op twee passen de jalonneurs genaderd zijn, kommanderen derzelve kommandanten: (niettegenstaande de zwenking geschiedt naar den kant van den guide en alzo tegen de grondregelen des reglements) *regts of links zwenkt*; en op het oogenblik, dat de guides de borst der jalonneurs raken, *marsch*.

Als nu zwenken de beide sectien een' halven cirkel en om de jalonneurs heen, en vereenigen zich weder op die wijze. Wanneer dezelve bijna tot elkander zijn toegezwonken, gaat de kommandant der tweede sectie, om den linker vleugel in het opsluitend gelid, en de pelotons-kommandant, zich naar het midden der geheele afdeeling heentrekkende, kommandeert: *Peloton voorwaarts, guide regts*, en op het oogenblik, dat het peloton zich gansch hereenigd heeft, *marsch*. — Op het laatste kommando nemen de manschappen de voeling naar den kant

van den benoemden guide; hetzelfde, wat met betrekking tot het tweede peloton is voorgeschreven, wordt beurtelings door het derde en de volgende pelotons verrigt. De sectie-kommandanten moeten zorg dragen, met elkander op gelijke hoogte te blijven marcheren, en, wanneer zij aan de hen voorafgaande sectie de *zwenking* hooren kommanderen, maken zij front naar hunne afdeeling, ten einde regthoekig op het zwenkingspunt aan te komen.

Deze wijze van *defileren* heeft dit, boven de andere meer gebruikelijke en waarbij zich de pelotons successief in beweging zetten, vooruit, dat dezelve met meer regelmatigheid wordt uitgevoerd, de pas niet verloren gaat en het geheel zich bevalliger aan het oog voordoet.

*Ingezonden door den Kapitein BUSER,
2e bat. 1e afd. mob. Schutt. van Ooverijssel.*

Aan den Militairen Spectator.

In eenige nummers van uw geacht blad heb ik eenige juiste opmerkingen gelezen, omtrent de kennis en het gebruik der *vuurwapenen* en bijzonder van het klein geweer. Die opmerkingen bepalen zich voornamelijk op het te geven onderwijs in het schieten naar de schijf met het klein-geweer, en als grondslag van het bedoelde onderrigt, wordt door u aanbevolen, de wijze van onderwijs, gegeven aan onze artillerie-troepen. Zelf artillerist zijnde, zoude men het te veel regt aanmatig kunnen noemen, wanneer ik over de doelmatigheid der aanwijzing van dezen grondslag wilde uitweiden. Wat dat onderwijs zelf aanbetreft, zoowel in de opklimning van de beginselen tot op de praktische artillerie-oefeningen zelve, beschouw ik hetzelfde, als door de ondervinding met goede uitkomsten gestaafd, voor zeer doelmatig. Eene aanmerking wilde ik echter gaarne, door tusschenkomst van uw geacht blad, aan het oordeel der bevoegde magt doen toekomen. Zij is deze:

Wanneer men de theorie der rigtingen kent, dezelve in de praktijk op aangegevene afstanden weet aan te wenden, dan blijft er nog eene kennis over, die moeilijk theoretisch kan geleerd worden; daar dezelve van vele omstandigheden, o. a. ook van de zamenstelling van het oog van elk individu, afhankelijk is: ik bedoel hiermede de rigtige beoordeeling der afstanden. Hoewel ook kanonniers en onderofficieren hierin geoefend worden; heeft men het echter wijselijk gevonden - en zulks dan ook reglementair bepaald - dat bij die gewone oefeningen, en bij het gebruik van het geschut in het veld, de afstanden - waarop het doel, naar hetwelk men vuurt, staat - door de officieren of batterij-kommandant worden opgegeven, en waarnaar de rigter zijne verhooging of verlaging aan den vuurmond, dat hij bedient, moet geven.

Bij de jaarlijksche praktische artillerie-oefeningen, is de lijn op de gewone afstanden van 1200, 1000, 800 en 600 passen van de schijf afgebakend, en de gegevene theorie der rigting wordt in praktijk langs deze lijn toegepast. Het oog wordt daar-

bij wel eenigzins geoefend, namelijk voor dengeen die zijne opmerkzaamheid onverdeeld vestigt op alles wat zijne aandacht daar ter plaatse moet boeijen; doch geenszins wordt het beproefd, of deze leering, wanneer het leering geweest is, vruchten heeft gedragen. Mijs bedunkens zouden zulke beproevingen niet alleen voor de onderofficieren en manschappen; maar zelfs voor de officieren, vooral voor de jong-aangestelden, hoogst doelmatig zijn.

In de veronderstelling zijnde, dat de batterij-kommandanten alle afstanden rigtig kunnen beoordeelen, welke kennis zij toch wel in de 16 à 20 jaren, die zij in de rangen van 2den en 1sten luitenant moeten doorbrengen, door oefening kunnen verkrijgen (!!!); hoe dikwerf komt het dan toch, in het veld, niet voor, dat een jong officier met zijne twee of vier onderhebbende stukken gedetacheerd wordt, en zich alzoo in de noodzakelijkheid ziet, het vuur zijner stukken te moeten dirigeren, en de afstanden, waarop de vijand staat, te moeten aangeven.

Volkomen instemmende met de leiding van het jaarlijksche onderwijs in de praktische artillerie-oefeningen, geloof ik evenwel, dat men aan den wensch van vele artillerie-officieren zoude voldoen, wanneer de bevoegde magt, na afloop van het voorgeschreven onderwijs, nog eenige munitien toekende, om één, twee of meerdere stukken, onder het bevel van jongere officieren en onder het opzigt van hoogere officieren, voor de schijf, zonder afgebakende lijn, te laten manoeuvreren en onder diens leiding liet vuren. De treffende of niet treffende schoten zouden hem alsdan overtuigen, in hoeverre hun oog geoefend was.

Men zal mij misschien tegenwerpen, dat ieder voor zich-zelf, zonder aanwending van het geschut, en door het eenvoudige *na*-passen, zich in de kennis van het beoordeelen der afstanden kan oefenen. Zonder dit te miskennen, wil ik alleen doen opmerken, dat zulks voor kleine afstanden, zonder veel inspanning, kan geschieden, maar voor de groote afstanden.....? Met de voorgeslagene oefening zoude men daarenboven het voordeel behalen, de manschappen vertrouwen in te boezemen, op de opgaven der afstanden door hunne officieren gedaan, dewijl zij bij gemis van dat vertrouwen, dikwerf eigendunkelijk de afstanden beoordeelen, en daarnaar rigten, en weinig naar de opgegevene afstanden hooren, vooral in oogenblikken, dat het onderzoek ondoenlijk is!

Een Artillerist.

PLAATS GEHAD HEBBENDE PROMOTIEN, BIJ HET LEGER.

Bij besluit Zijner Majesteit van den 4den Augustus zijn tot *tweede luitenant-kwartiermeesters* benoemd:

bij de afdeeling grenadiers: de sergeant J. Gautier, van de 8ste afdeeling infanterie;

bij de 2de afdeeling infanterie, de adjudant-onderofficier J. J. van Dieren, van de afdeeling;

bij de 5de afdeeling infanterie: de adjudant-onderofficier W. R. van der Meer, van het 2de bataillon jagers;

bij de 7de afdeeling infanterie: de adjudant-onderofficier C. Peereboom, van het 3de bataillon artillerie nationale militie; de vaandeldrager J. J. de Graaf, van de 12de afdeeling infanterie, en de sergeant-majoor J. Davids, van het algemeen depôt der landmagt n°. 33;

bij de 8ste afdeeling infanterie: de adjudant-onderofficier H. Beekhuis, van de 7de afdeeling infanterie, en de sergeant-majoor VV. van der Stuyt, van het 3de bataillon artillerie nationale militie;

bij de 9de afdeeling infanterie: de adjudant-onderofficier S. J. Oosting, van de 5de afdeeling infanterie;

bij de 10de afdeeling infanterie, de adjudant-onderofficier A. J. Biorn, van de afdeeling, en de sergeant-majoor A. VV. Tentye, van de afdeeling grenadiers;

bij de 12de afdeeling infanterie: de sergeant-majoor S. VV. de Kat, van de 10de afdeeling infanterie;

bij de 13de afdeeling infanterie, de adjudant-onderofficier H. van der Heyde, van het regiment lansiers, en de sergeant-majoor G. Vaal, van het 4de bataillon artillerie nationale militie.

bij de 14de afdeeling infanterie: de sergeanten-majors H. VV. Roebj, van het 2de bataillon jagers, en D. J. Bernhoffit, van de 9de afdeeling infanterie;

bij de 17de afdeeling infanterie: de adjudanten-onderofficieren H. L. Mulder, van de afdeeling kurassiers n°. 1, en A. Hendrikse, van de 7de afdeeling infanterie;

bij de 18de afdeeling infanterie: de sergeant-majoor VV. C. D. van Ryen, van de 17de afdeeling infanterie; en

bij het algemeen depôt der landmagt n°. 33: de adjudant-onderofficier VV. P. Boekhout, van de 5de afdeeling infanterie.

In plaats van den overleden Militairen Intendant *de Casembroot*, die alhier met dezelfde administrative werkzaamheden voor de provincien Noord-Brabant en Zeeland belast was, als opgedragen waren aan den Militairen Intendant *Romar* (bij dagorder voor het mobiele leger, n°. 12, van 2 November 1830), is de militaire Intendant *van Wijck* belast geworden met de voorziening in alle dergelijke aangelegenheden der korpsen en officieren zonder troepen.

Uerscheidenheden.

MILITAIRE AANSPRAKEN.

Frederik II moedigde zijne bij Kunersdorf weifelende grenadiers door de volgende woorden aan: » Honden, wilt gijl. dan eeuwig leven? » — Een Engelsch generaal sprak in den Spaanschen erf-opvolg-oorlog zijne soldaten voor den veldslag aldus toe: » Niet waar, hebt gijl. niet van uwe jeugd af niet dan beafsteaks gegeten en porter gedronken? » — » Ja, Heer! » — » Dan zult gij toch die Spaansche schurken wel slaan, die slechts van oranje-appelen en water leven? » — » Ja, Heer! » — *Napoleon* zeide tot zijn leger, vóór den slag der Pyramiden: » Soldaten! bedenkt dat van de hoogte dezer gedenkteekenen 40 eeuwen op

ul nederzien! » — De drie aanspraken waren kort, doch bereikten allen haar doel.

DANKBETUIGING EENS SOLDAATS.

Kort voor den slag van Lutzen, overviel de Kroaten generaal *Isolani*, met duizend hussaren, eenige Zweedsche eskadrons; maakte drie honderd gevangenen en overreikte den opperbevelhebber *Wallenstein* twee standaarden. Eene gelukkig geslaagde onderneming in den oorlog — welke men volgens het gebruik eene schoone daad noemt — heeft gewoonlijk eene uitnoodiging ten maaltijd ten gevolge! *Wallenstein* verscheen echter niet in persoon aan zijne rijk bezette tafel, maar liet zich door den generaal *Michna* voorstellen. *Isolani* ontving aan tafel, voor zijne schoone daad, uit de handen van den generaal 4000 daalders en een fraai paard ten geschenk; verloor echter beiden na den maaltijd in het spel. Dadelijk daarop kwam een page en legde nogmaals 2000 dukaten voor *Isolani* neder, welke door deze edelmoedigheid getroffen, naar de kamer van *Wallenstein* snelde, om aan dezen zijnen persoonlijken dank te betuigen. *Wallenstein*, zonder hem aan te hooren, sprak van een Zweedsch transport, hetwelk van Würzburg kwam afzakken! Zwijgend verwijderde zich *Isolani*: doet zijne hussaren opzitten, sabelt 200 Zweden neder; maakt 400 gevangenen, neemt de wagens met drie standaarden en legt op nieuw deze tropheën zwijgend voor de voeten van *Wallenstein* neder. Eene navolgenswaardige, welsprekende dankbetuiging! — In de krijgsgeschiedenis wordt *Isolani* als model van eenen generaal der ligte kavallerie aangewezen.

(*Wallensteins Privatleben von Schottkij.*)

TREK VAN BUITENGEWONE BELGISCHE KRIJGSTUCHT.

Op het einde van het merkwaardig jaar 1831, kwam een onzer ligte kavallerie officieren met een trompetter, als parlementair, te Weert (provincie Limburg); wordt aan de poort door een schildwacht der Belgische burgerwacht aangehouden. Dadelijk viel het den officier in het oog, dat de dappere Belg een houtje in plaats van een vuursteen op het geweer had — welke opmerking hij lagchend aan den schildwacht deed — die daarop in zijne eenvoudigheid het zotte antwoord gaf: » aiwel, mienheer de Hollander, wij hebben er nooit geen ander gehad. » » In dat geval helet mij niets om door te rijden. » — antwoordde de hussaar — zette zijn paard in galop en stapte bij de hoofdwacht der plaats van hetzelfde, om zijne depeches over te geven. De kommandant der wacht wilde galant zijn: liet eene flesch wijn met twee glazen brengen en noodigde den hussaren officier uit, een glas wijn met hem te drinken, dat met dankbaarheid en uit beleefdheid werd aangenomen. De Belgische tamboer der wacht had intusschen kennis met den Hollandschen trompetter gemaakt en wilde in beleefdheid voor zijnen kommandant niet onder doen. Daar hij echter geene kans zag om hem, op zijne kosten, een glas wijn aan te bieden, gaat hij in de officiers kamer, neemt met de eene hand het volgeschonken glas van zijnen kommandant, met de andere dat van den Hollandschen officier en overreikt het eerste aan den trompetter, wiens gezondheid hij,

zonder verdere pligtplegingen te maken, met het tweede drinkt. Deze kleine trek van buitengewone krijgstucht, steekt zeker een weinig af, bij de sterk gekleurde schildering, die den *Courrier Belge* geeft, van de goede orde, die er bij het Belgische leger in het algemeen, maar bijzonder bij de Belgische burgerwacht heerscht!

LEGER- (VREEMDE) BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den Augustus.

(Bijzondere briefwisseling van Spectator.)

Ofschoon men in Holland weinig belang zal stellen in de (*éphémère*) koninklijke *Leopolds order*, zal misschien de mededeeling der volgende bepalingen, vastgesteld bij een besluit in dato 3 Augustus aan de nieuwsgierigheid van eenige uwer lezers voldoen. Bedoeld besluit houdt de volgende 9 artikelen in:

Art. 1. Het versiersel (*décoration*) der orde bestaat in een wit geëmailleerd kruis, op eene krans van laurier- en eikenloof, hebbende in het midden, aan de voorzijde, een rond, niet geëmailleerd, schild, waarop eenen rooden rand, tusschen twee gouden randjes, met het naamcijfer des konings, te zamen gesteld uit twee *LL* en twee *RR* - aan de keerzijde het wapen van het rijk, met de wettiglijk aangenomen zinspreuk - het geheel gedekt door eene koninklijke kroon.

Art. 2. Het orde-lint zal zijn van gewaterde hoogroode zijde (*ponceau moiré*).

Art. 3. De onderscheidingsteekenen zijn:

Voor de groot kruissen: het versiersel der orde, aan de zijde, waarop de zinspreuk: *L'union fait la force* staat, op eene op den rok geborduurde zilveren ster, wordende dezelve aan de linkerzijde gedragen. De grootkruisen dragen insgelijks het *hyou* der orde, aan een breed ($7\frac{1}{2}$ Ned. duimen) lint over den regter schouder links afhangende.

Voor de kommandeurs: het versiersel van de orde, als hierboven, op den rok geborduurd, doch zonder ster (*plaque*) - en het *hyou* wordt aan den hals (en *sautoir*) gedragen.

Voor de officiers: het versiersel der orde in kleiner vorm; hetzelfde wordt aan een 4 Ned. duimen breed lint, op de bovenzijde met eene roos (*rosette*) voorzien, aan het knoopsgat gedragen.

Voor de ridders: het versiersel der orde, als boven, hangende aan een drie Ned. duimen breed lint, zonder roos.

Voor de drie eerste klassen is het versiersel in goud, voor de ridders in zilver gevat.

Art. 4. De grootkruisen zullen bij groote plegtigheden het groot gouden halsversiersel der orde dragen, bestaande in drie zich afwisselende deelen, te weten: de kroon, de leeuw en de dubbele letters *L* en *R*.

Art. 5. Het onderscheidingsteeken tusschen deze burger- en militaire ridderorde is, dat het militaire versiersel onder de kroon gedragen wordt, aan twee gekruiste zwaarden. Voor de grootkruisen en kommandeurs, zullen deze zwaarden in goud zich bevinden onder het schild.

De overige artikels zijn administratief.

De heer *le Hon* is belast geworden met het doen aanmaken dezer versierselen te Parijs; de bestelde voorraad zal weldra worden afgeleverd. Goed onderrigte lieden geven voor, dat de fransche fabriekers niet zeer genegen schijnen, eenen grooten voorraad dezer versierselen voor den handel aan te maken. Dit is eene niet te misprijzen voorzigtigheid!

*****.

FRANKRIJK.

PARIS, den 1 Augustus.

Wanneer men het aantal troepen berekent, dat sedert een jaar tijds naar Algiers is afgezonden en van daar is teruggekomen, dan zal men vinden, dat het bezettingsleger van Afrika geheel vernieuwd en dat het contingent verdubbeld is. Tegenwoordig bevinden zich te Algiers, Oran en Bona meer dan 25,000 man van alle wapen.

POLEN.

WARSCHAU, den 1 Augustus.

Warschau zal eene vesting worden. Daar echter derzelver uitgestrektheid zes uren bedraagt, zoo zal deze vesting weinig naar andere gelijken; dewijl, wanneer men de stad met wallen en revêtements-muren voorzien wilde, deze, op het minst gerekend, 200 millioenen guldens kosten en 100,000 man voor hare verdediging zouden behoeven. Men wil dezelve door geheel andere middelen geducht maken, welke echter meer tegen de inwoners dan wel tegen eenen uitwendigen vijand moeten dienen. Op de wijze als de stad Posen versterkt is, bevestigt men ook thans, en wel met den meesten spoed, de stad Warschau. Daartoe heeft men bereids de versterkingen van Wola zeer vermeerderd, zijnde men van voornemen, bij dezelve nog eene citadel op te werpen. Eene tweede citadel zal de stad en derzelver omstreken bestrijken, waartoe men *belvédère* heeft uitgekozen, en wel op de plaats, alwaar voor 18 jaren eene kerk stond, welke sedert dien tijd in een paleis voor Grootvorst *Konstantijn* verbouwd was. Eene derde citadel zal op de hoogte, *Solibord* genaamd, worden opgerigt. Met den opbouw eener vierde citadel, op de plaats der lijfwacht-kazerne, heeft men reeds een begin gemaakt; dezelve zal 6000 man moeten bevatten, wordende de onkosten daarvan begroot op 20 millioenen guldens.

BRIEFWISSELING.

Van eene zeer geachte hand is *S.* geworden: *eenige aanmerkingen over de kavallerie manoeuvres, in het legerkamp bij Reijen*. Van deze zaakkundige nota's zal *S.* gebruik maken; voor als nog gelooft hij het echter doelmatiger, dezelve niet dadelijk op te nemen. De verdienstelijke schrijver zal met *S.* het gewigt van dit oponthoud gevoelen, wanneer hij hem doet opmerken, dat wij tegen over den vijand staan en dat er in het vijandelijk leger officieren zijn, die van gekenmerkte gebreken, misschien een voordeel gebruik zouden weten te maken!

— Een, uit Maastricht ontvangen, *Tabellarisch overzicht eener veldbatterij*, benevens eenige andere nota's van dezelfde hand, kan *S.* niet opnemen; omdat hij dit *overzicht* voor zijn blad niet geschikt vindt. Deze stukken zullen dus ter beschikking van den geachten inzender verblijven.